

COLUMN 42 - BLOEMETJES BUITEN ZETTEN

Calais - Cimetière Nord

Twee grote hobby's heb ik. En nog een heleboel kleintjes. Nummer 1 is het maken van keramiek. En nummer 2 het bezoeken (en fotograferen) van begraafplaatsen. En die twee komen geregeld samen.

Mijn vorige column ging over het stof der aarde en daar heb ik al laten zien dat je op begraafplaatsen veel keramiek tegenkomt. Onze vakantie ging dit jaar via Calais naar Engeland en vandaar naar Wales. Uiteraard moesten er begraafplaatsen worden bezocht. En uiteraard ook het (vroegere) mekka van de keramiek: Stoke-on-Trent. Je weet wel, Wedgwood zit er nog.

Ik kon niet om de bloemen heen, dit jaar. Niet om de funerair-keramische en niet om de niet funerair-keramische.

Bent u er nog? In mijn vorige column schreef ik o.a.: *"In Frankrijk kom je heel veel keramiek tegen, vooral de grafversieringen in de vorm van (...) bloemen van steengoed en porselein. De graven staan er soms helemaal vol mee."* De bij deze column geplaatste foto's liegen er niet om.

Bloemen. Het barstte ervan. De laatste keramiekles van dit seizoen heb ik een kleine lezing gegeven over keramiek op begraafplaatsen. Met een zelfgemaakte foto-cd ter illustratie. Maar toen waren we nog niet in Calais geweest.

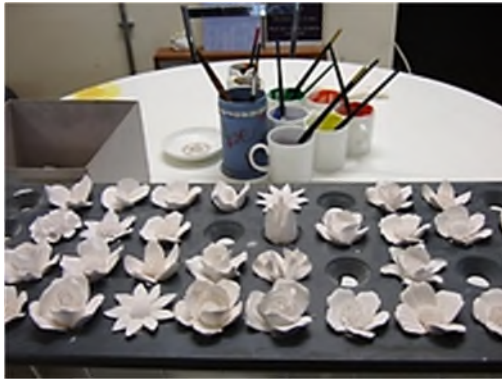
Bloemen, bloemen, bloemen van keramiek. Ik fotografeerde me gek, totdat ik halverwege de begraafplaats bedacht dat ik hiermee moest ophouden. Het was toch alleen maar meer van hetzelfde. Nog meer rozen, nog meer viooltjes ... wat moest ik ermee. Iemand verdiende vast een dikbelegde boterham aan al die bloemen. De meeste waren niet van porselein maar van enigszins hardgebakken aardewerk en dat betekent: vergankelijkheid. Je moet natuurlijk nooit je eigen nering om zeep helpen door onvergankelijke producten te leveren.

Ik was benieuwd (als echte Nederlander) wat die bloemen nou moesten kosten. Zoals in Frankrijk gebruikelijk is, vind je een 'pompe funèbres' tegenover de begraafplaats. Wij erheen. Kassa. € 15,- voor een piepje en € 65,- voor een grotere om van de hele grote maar niet te spreken. Toen zag ik 'fait main' staan. Verrek, dacht ik, voor dat bedrag maak ik het niet, ik ben toch niet gèk!

Van de andere kant geloofde ik dat 'handgemaakt' eigenlijk niet zo. Het zag er allemaal zo precies hetzelfde uit. Met mijn keramische oog zag ik dat je er ook niet zomaar een handig en snelwerkend malletje van kon maken. Het 'made-in China' wierp een beetje een ander licht op de zaak, maar toch.

Maar we waren toen nog niet in Stoke-on-Trent geweest ...

Onder groot schuldgevoel raapte ik een afgebroken en onvolledig viooltje op en stak het in mijn zak. Om thuis te bestuderen.

Stoke-on-Trent - Wedgwood

Stoke-on-Trent - Gladstone

mijn roosjes

Stoke-on-Trent. Ooit één grote wereld van pottenbakkerijen, met hele grote ovens die met kolen en hout werden gestookt. Ovens waar je met gemak in kunt rondlopen. Nu is er alleen nog maar de Wedgwoodfabriek en één museum als overblijfsel van de pottenbakkerij Gladstone.

We hebben beiden bezocht. Bij een fabriek heb ik het beeld van 'zoveel mogelijk geautomatiseerd'. Zo niet bij Wedgwood. Daar is het in de fabriek 'zo min mogelijk geautomatiseerd'. Het zit er vol met keramisten die ieder zijn of haar ding doen. Alles met de hand. De een giet de gietvormen vol en haalt het gegoten product er weer uit. De ander werkt met een sponsje de naadjes bij. Een derde maakt de witte figuurtjes en plakt die erop. Er zitten mensen die de transfers (daar litho's genoemd) aanbrengen op reeds gebakken borden, er zijn er die de kleuren met de hand in schilderen. Weer iemand anders brengt de gouden accenten aan. Wedgwood weet van prijzen, er rollen bedragen van £ 20.000,- en meer over de lippen van de gids. Hand made, dat wel, dat is zeker. En 100% goed bij de eindcontrole, anders wordt het product, duur of niet, kapot gegoid.

Gladstone was ooit een grote pottenbakkerij, nu is het een 'werkend museum'. Dat wil zeggen dat er in de ruimte waar vroeger de potten werden gedraaid, nu één keramiste zit die desgewenst een demonstratie geeft. En dat ergens anders een andere keramiste met de hand (daar heb je ze weer) bloemen zit te maken.

Veel kleinere dan in Frankrijk, niet van aardewerk maar van zuiver wit porselein. Niet bestemd voor de funeraire wereld, maar voor de Japanners, die komen ze graag kopen in de museumwinkel. Kleine bloemen voor £ 7,50 per stuk, fait main.

Dat klinkt niet zo duur, maar de keramiste kan er wel 400 stuks per dag maken. En dan schiet het toch wel lekker op.

Ik heb er geen gekocht, wat dat betreft ben ik een krent. Als keramiste denk ik dan: "Dat kan ik zelf wel maken", dus heb ik de kunst staan afkijken. Kijke kijke en nie kope...

Thuis ben ik meteen aan de slag gegaan, voordat ik de techniek weer zou vergeten. Het zal nog héél lang duren voordat ik er 400 per dag kan maken ...